

Dosarul nr. 3ra-758/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. M. Murguleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel declarată de Gheorghe Străisteanu, s-a casat parțial hotărârea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cerința cu privire la repararea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă:

La 25 aprilie 2018, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 20 martie 2018, prin intermediul poștei electronice – adresa info@apc.gov.md a Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței a expediat cerere privind accesul la informație, prin care a specificat că la data de 20 februarie 2018 a recepționat o citație cu nr. 27/02-487 din 15 februarie 2018, conform căreia a fost obligat să se prezinte la 6 martie 2018, ora 10.00 -12.00, of. 101 pentru a fi audiat pe un alt caz, inventat, fabricat în privința lui.

A menționat că, prin cererea din 26 februarie 2018 a solicitat examinarea cauzei în lipsă. De la data de 6 martie 2018 au trecut 14 zile, însă nu a recepționat nici o

informație despre decizia adoptată, nu a primit niciun act juridic întocmit pe numele lui.

A relatat că, prin cerere a solicitat să fie informat ce fapte noi concrete, pretinse a fi comise de el, au fost examinate la 6 martie 2018, cu excluderea deciziei de sancționare emisă în baza procesului-verbal nr. PF 10713 și nr. PJ 12082 din 12 februarie 2018, ce decizie a fost adoptată, iar dacă a fost emisă decizie să-i fie expediată la adresa indicată în cerere.

Reclamantul a explicat că, cererea din 20 martie 2018 a fost recepționată de angajații Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței și înregistrată cu nr. 1043.

A afirmat că, până la înaintarea cererii de chemare în judecată au trecut 36 zile însă nu a primit niciun răspuns la cererea sa din 20 martie 2018.

În opinia reclamantului prin acțiunile pârâtului i-a fost încălcat dreptul la informație și dreptul la examinarea cererii din 20 martie 2018 în termenul stabilit de lege. Prin urmare, în temeiul Legii privind accesul la informație, Legii contenciosului administrativ și Codului civil, este în drept să înainteze cerere cu solicitarea să-i fie reparat prejudiciul material și moral, cu obligarea examinării cererii din 20 martie 2018 conform legislației în vigoare.

A precizat că, prin refuzul nemotivat de a examina în termen legal cererea depusă, pârâtul a trecut peste toate limitele legale, prin ce i s-au provocat daune morale și materiale irecuperabile.

A comunicat că prejudicial material și moral este în directă legătură cu acțiunile ilegale ale Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherii Pieței. Iar, prejudiciul moral suportat se manifestă prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherii Pieței, fiindu-i create stări de suferințe psihice, nervi, griji, demoralizare, descurajare, limitarea de a se bucura de plăcerea vieții.

Reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului la informație și dreptului la examinarea cererii din 20 martie 2018, obligarea de a-i examina cererea menționată, precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de 7 300 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termenul prevăzut de lege a cererii din 20 martie 2018.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Gheorghe Străisteanu. S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Gheorghe Străisteanu la accesul la informație de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței. S-a obligat Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței să examineze cererea lui Gheorghe Străisteanu din 20 martie 2018, în termen de 15 zile din data în care prezenta hotărâre devine irevocabilă. În partea reparării prejudiciului moral, acțiunea depusă de către Gheorghe Străisteanu a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel declarată de Gheorghe Străisteanu, s-a casat parțial hotărârea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în partea respingerii

pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial pretenția de încasare a prejudiciului moral. S-a încasat de la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 200 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informație. În rest, hotărârea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost menținută.

Întru susținerea poziției sale instanța de apel a considerat justă aplicarea în soluționarea litigiului în cauză de către instanța de fond a prevederilor Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, care reglementează: raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; drepturile solicitanților informației; obligațiile furnizorilor de informații în procesul asigurării accesului la informațiile oficiale; modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

Subsecvent, instanța de apel a reținut ca întemeiate concluziile instanței de fond, care a conchis că pretenția în partea ce ține de obligarea prezentării informației solicitate urmează a fi respinsă, or, ține de obligația autorității pârâte de a examina cererea în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare și să decidă asupra informațiilor oficiale ce trebuie furnizate reclamantului.

Instanța de apel în limitele apelului declarat a constatat netemeinicia concluziei instanței de fond cu privire la respingerea pretenției reclamantului privind repararea prejudiciului moral.

În acest sens, invocând dispozițiile art. 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, conform căruia în funcție de gravitatea efectelor pe care le-a avut refuzul nelegitim al funcționarului public, responsabil pentru furnizarea informațiilor oficiale, de a asigura accesul la informația solicitată, instanța de judecată decide aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu legislația, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a precizat că este neîntemeiată concluzia primei instanțe prin care a conchis că constatarea încălcării dreptului reprezintă o satisfacție echitabilă suficientă.

La data de 19 aprilie 2019, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a depus recurs împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele cauzei și nu a luat în considerare probele și argumentele indicate de către Agenție atât în instanța de fond cât și în apel.

A menționat că instanțele de judecată nu au luat în calcul că la caz este aplicabilă Legea nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare și nu Legea nr.

982/2000. Astfel, instanța de apel nu a aplicat legea materială care trebuia să fie aplicată, precum și a aplicat o lege ce nu trebuia să fie aplicată.

În drept, și-a întemeiat recursul în temeiul prevederilor art. 429, 431, 432, 434, 436, 437, 445 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 27 februarie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 19 aprilie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu